

Wymagania edukacyjne wynikające z realizowanego programu nauczania chemii na poszczególne oceny w I Liceum Ogólnokształcącym im. A. Asnyka w Kaliszu – zakres rozszerzony w cyklu To jest chemia wyd. Nowa Era w roku szkolnym 2020/2021
klasa II f (po gimnazjum)

Dział I - Budowa atomu. Układ okresowy pierwiastków chemicznych

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wymienia nazwy szkła i sprzętu laboratoryjnego -zna i stosuje zasady BHP obowiązujące w pracowni chemicznej -wymienia nauki zaliczane do nauk przyrodniczych -definiuje pojęcia: <i>atom, elektron, proton, neutron, nukleony, elektrony walencyjne</i> -oblicza liczbę protonów, elektronów i neutronów w atomie danego pierwiastka chemicznego na podstawie zapisu ${}^A_ZE$ -definiuje pojęcia: <i>masa atomowa, liczba atomowa, liczba masowa, jednostka masy atomowej, masa cząsteczkowa</i> -podaje masy atomowe i liczby atomowe pierwiastków chemicznych, korzystając z układu okresowego -oblicza masy cząsteczkowe prostych związków chemicznych, np. MgO, CO₂ -definiuje pojęcia dotyczące współczesnego modelu budowy atomu: <i>orbital atomowy, liczby kwantowe (n, l, m, m_s), stan energetyczny, stan kwantowy, elektrony sparowane</i> -wyjaśnia, co to są izotopy pierwiastków chemicznych na przykładzie atomu wodoru -omawia budowę współczesnego modelu atomu -definiuje pojęcie <i>pierwiastek chemiczny</i> -podaje treść <i>prawa okresowości</i> -omawia budowę układu okresowego pierwiastków chemicznych (podział na grupy, okresy i bloki konfiguracyjne) -wskazuje w układzie okresowym pierwiastki chemiczne należące do bloku s, p, d oraz f -określa podstawowe właściwości pierwiastka chemicznego na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym wskazuje w układzie okresowym pierwiastki chemiczne zaliczane do niemetali i metali
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia przeznaczenie podstawowego szkła

	<p>i sprzętu laboratoryjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> -bezpiecznie posługuje się podstawowym sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi -wyjaśnia, dlaczego chemia należy do nauk przyrodniczych -wykonuje proste obliczenia związane z pojęciami: <i>masa atomowa, masa cząsteczkowa, liczba atomowa, liczba masowa, jednostka masy atomowej</i> -podaje treść <i>zasady nieoznaczoności Heisenberga, reguły Hunda oraz zakazu Pauliego</i> -opisuje typy orbitali atomowych i rysuje ich kształty -zapisuje konfiguracje elektronowe atomów pierwiastków chemicznych o liczbie atomowej Z od 1 do 10 -definiuje pojęcia: <i>promieniotwórczość, okres półtrwania</i> -wymienia zastosowania izotopów pierwiastków promieniotwórczych -przedstawia ewolucję poglądów na temat budowy materii od starożytności do czasów współczesnych wyjaśnia budowę współczesnego układu okresowego pierwiastków chemicznych -uwzględniając podział na bloki <i>s, p, d</i> oraz <i>f</i> -wyjaśnia, co stanowi podstawę budowy współczesnego układu okresowego pierwiastków chemicznych (konfiguracja elektronowa wyznaczająca podział na bloki <i>s, p, d</i> oraz <i>f</i>) wyjaśnia, podając przykłady, jakich informacji na temat pierwiastka chemicznego dostarcza znajomość jego położenia w układzie okresowym
Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, czym zajmuje się chemia nieorganiczna i organiczna -wyjaśnia, od czego zależy ładunek jądra atomowego i dlaczego atom jest elektrycznie obojętny -wykonuje obliczenia związane z pojęciami: masa atomowa, masa cząsteczkowa, liczba atomowa, liczba masowa, jednostka masy atomowej (o większym stopniu trudności) -zapisuje konfiguracje elektronowe atomów pierwiastków chemicznych o liczbach atomowych Z od 1 do 36 oraz jonów o podanym ładunku, za pomocą symboli podpowłok elektronowych <i>s, p, d, f</i> (zapis konfiguracji pełny i skrócony) lub schematu klatkowego, korzystając z reguły Hunda i zakazu Pauliego -określa stan kwantowy elektronów w atomie za pomocą czterech liczb kwantowych, korzystając z praw mechaniki kwantowej -oblicza masę atomową pierwiastka chemicznego o znanym składzie izotopowym -oblicza procentową zawartość izotopów w pierwiastku chemicznym -wymienia nazwiska uczonych, którzy w największym stopniu przyczynili się do zmiany poglądów na budowę materii wyjaśnia sposób klasyfikacji pierwiastków chemicznych w XIX w.

	<p>-omawia kryterium klasyfikacji pierwiastków chemicznych zastosowane przez Dmitrija I. Mendelejewa</p> <p>-analizuje zmienność charakteru chemicznego pierwiastków grup głównych zależnie od ich położenia w układzie okresowym</p> <p>wykazuje zależność między położeniem pierwiastka chemicznego w danej grupie i bloku energetycznym a konfiguracją elektronową powłoki walencyjnej</p>
Bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wykonuje obliczenia z zastosowaniem pojęć <i>ładunek i masa</i> -wyjaśnia, co to są siły jądrowe i jaki mają wpływ na stabilność jądra -wyjaśnia, na czym polega dualizm korpuskularno-falowy -zapisuje konfiguracje elektronowe atomów pierwiastków chemicznych o liczbach atomowych Z od 1 do 36 oraz jonów wybranych pierwiastków chemicznych, za pomocą liczb kwantowych -wyjaśnia, dlaczego zwykle masa atomowa pierwiastka chemicznego nie jest liczbą całkowitą -wyznacza masę izotopu promieniotwórczego na podstawie okresu półtrwania -analizuje zmiany masy izotopu promieniotwórczego w zależności od czasu -porównuje układ okresowy pierwiastków chemicznych opracowany przez Mendelejewa (XIX w.) ze współczesną wersją -uzasadnia przynależność pierwiastków chemicznych do poszczególnych bloków energetycznych -uzasadnia, dlaczego lantanowce znajdują się w grupie 3. i okresie 6., a aktynowce w grupie 3. i okresie 7. <p>wymienia nazwy systematyczne superciężkich pierwiastków chemicznych o liczbie atomowej większej od 100</p>
Celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, na czym polega zjawisko promieniotwórczości naturalnej i sztucznej, -określa rodzaje i właściwości promieniowania α, β, γ, -podaje przykłady naturalnych przemian jądrowych, -wyjaśnia pojęcie <i>szereg promieniotwórczy</i>, -wyjaśnia przebieg kontrolowanej i niekontrolowanej reakcji łańcuchowej, -zapisuje przykładowe równania reakcji jądrowych stosując regułę przesunięć Soddy'ego-Fajansa, -analizuje zasadę działania reaktora jądrowego i bomby atomowej, -podaje przykłady praktycznego wykorzystania zjawiska promieniotwórczości i ocenia związane z tym zagrożenia.

Dział II - Wiązania chemiczne

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -definiuje pojęcie <i>elektroujemność</i> -wymienia nazwy pierwiastków elektrododatnich i elektroujemnych, korzystając z tabeli elektroujemności -wymienia przykłady cząsteczek pierwiastków chemicznych (np. O₂, H₂) i związków chemicznych (np. H₂O, HCl) -definiuje pojęcia: <i>wiązanie chemiczne, wartościowość, polaryzacja wiązania, dipol</i> -wymienia i charakteryzuje rodzaje wiązań chemicznych (jonowe, kowalencyjne, kowalencyjne spolaryzowane) -podaje zależność między różnicą elektroujemności w cząsteczce a rodzajem wiązania -wymienia przykłady cząsteczek, w których występuje wiązanie jonowe, kowalencyjne i kowalencyjne spolaryzowane -definiuje pojęcia: <i>orbital molekularny (cząsteczkowy), wiązanie σ, wiązanie π, wiązanie metaliczne, wiązanie wodorowe, wiązanie koordynacyjne, donor pary elektronowej, akceptor pary elektronowej</i> -opisuje budowę wewnętrzną metali -definiuje pojęcie <i>hybrydyzacja orbitali atomowych</i> podaje, od czego zależy kształt cząsteczki (rodzaj hybrydyzacji)
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -omawia zmienność elektroujemności pierwiastków chemicznych w układzie okresowym -wyjaśnia regułę <i>dubletu elektronowego</i> i <i>oktetu elektronowego</i> -przewiduje na podstawie różnicy elektroujemności pierwiastków chemicznych rodzaj wiązania chemicznego -wyjaśnia sposób powstawania wiązań kowalencyjnych, kowalencyjnych spolaryzowanych, jonowych i metalicznych -wymienia przykłady i określa właściwości substancji, w których występują wiązania metaliczne, wodorowe, kowalencyjne, jonowe -wyjaśnia właściwości metali na podstawie znajomości natury wiązania metalicznego -wyjaśnia różnicę między orbitalem atomowym a orbitalem cząsteczkowym (molekularnym) -wyjaśnia pojęcia: <i>stan podstawowy atomu, stan wzbudzony atomu</i> -podaje warunek wystąpienia hybrydyzacji orbitali atomowych -przedstawia przykład przestrzennego rozmieszczenia wiązań w cząsteczkach (np. CH₄, BF₃) definiuje pojęcia: <i>atom centralny, ligand, liczba koordynacyjna</i>
Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -analizuje zmienność elektroujemności i charakteru chemicznego pierwiastków chemicznych w układzie okresowym -zapisuje wzory elektronowe (wzory kropkowe) i kreskowe

	<p>cząsteczek, w których występują wiązania kowalencyjne, jonowe oraz koordynacyjne</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, dlaczego wiązanie koordynacyjne nazywane jest też wiązaniem donorowo-akceptorowym -wyjaśnia pojęcie <i>energia jonizacji</i> -omawia sposób w jaki atomy pierwiastków chemicznych bloku s i p osiągają trwale konfiguracje elektronowe (tworzenie jonów) -charakteryzuje wiązanie metaliczne i wodorowe oraz podaje przykłady ich powstawania -zapisuje równania reakcji powstawania jonów i tworzenia wiązania jonowego -przedstawia graficznie tworzenie się wiązań typu σ i π -określa wpływ wiązania wodorowego na nietypowe właściwości wody -wyjaśnia pojęcie <i>sily van der Waalsa</i> -porównuje właściwości substancji jonowych, cząsteczkowych, kowalencyjnych, metalicznych oraz substancji o wiązaniach wodorowych opisuje typy hybrydyzacji orbitali atomowych (sp, sp^2, sp^3)
Bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia zależność między długością wiązania a jego energią -porównuje wiązanie koordynacyjne z wiązaniem kowalencyjnym -proponuje wzory elektronowe (wzory kropkowe) i kreskowe dla cząsteczek lub jonów, w których występują wiązania koordynacyjne -określa typ wiązań (σ i π) w prostych cząsteczkach (np. CO_2, N_2) -określa rodzaje oddziaływań między atomami a cząsteczkami na podstawie wzoru chemicznego lub informacji o oddziaływaniu -analizuje mechanizm przewodzenia prądu elektrycznego przez metale i stopione sole -wyjaśnia wpływ rodzaju wiązania na właściwości fizyczne substancji -przewiduje typ hybrydyzacji w cząsteczkach (np. CH_4, BF_3) -udowadnia zależność między typem hybrydyzacji a kształtem cząsteczki określa wpływ wolnych par elektronowych na geometrię cząsteczki
Celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia, na czym polega hybrydyzacja w cząsteczkach węglowodorów nienasyconych, -oblicza liczbę przestrzenną i na podstawie jej wartości określa typ hybrydyzacji oraz możliwy kształt cząsteczek lub jonów.

Dział III - Systematyka związków nieorganicznych

Ocena:	
Dopuszczająca	Uczeń:

	<p>-definiuje pojęcia <i>zjawisko fizyczne</i> i <i>reakcja chemiczna</i></p> <p>-wymienia przykłady zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych znanych z życia codziennego</p> <p>-definiuje pojęcia: <i>równanie reakcji chemicznej</i>, <i>substraty</i>, <i>produkty</i>, <i>reakcja syntezy</i>, <i>reakcja analizy</i>, <i>reakcja wymiany</i></p> <p>-zapisuje równania prostych reakcji chemicznych (reakcji syntezy, analizy i wymiany)</p> <p>-podaje treść <i>prawa zachowania masy</i> i <i>prawa stałości składu związku chemicznego</i></p> <p>-interpretuje równania reakcji chemicznych w aspekcie jakościowym i ilościowym</p> <p>-definiuje pojęcia <i>tlenki</i> i <i>nadtlenki</i></p> <p>-zapisuje wzory i nazwy systematyczne wybranych tlenków metali i niemetali</p> <p>-zapisuje równanie reakcji otrzymywania tlenków co najmniej jednym sposobem</p> <p>-ustala doświadczalnie charakter chemiczny danego tlenku</p> <p>-definiuje pojęcia: <i>tlenki kwasowe</i>, <i>tlenki zasadowe</i>, <i>tlenki obojętne</i></p> <p>-definiuje pojęcia <i>wodorotlenki</i> i <i>zasady</i></p> <p>-zapisuje wzory i nazwy systematyczne wybranych wodorotlenków</p> <p>-wyjaśnia różnicę między zasadą a wodorotlenkiem</p> <p>-zapisuje równanie reakcji otrzymywania wybranej zasady</p> <p>-definiuje pojęcia: <i>amfoteryczność</i>, <i>tlenki amfoteryczne</i>, <i>wodorotlenki amfoteryczne</i></p> <p>-zapisuje wzory i nazwy wybranych tlenków i wodorotlenków amfoterycznych</p> <p>-definiuje pojęcia: <i>kwasy</i>, <i>moc kwasu</i></p> <p>-wymienia sposoby klasyfikacji kwasów (ze względu na ich skład, moc i właściwości utleniające)</p> <p>-zapisuje wzory i nazwy systematyczne kwasów</p> <p>-zapisuje równania reakcji otrzymywania kwasów</p> <p>-definiuje pojęcie <i>sole</i></p> <p>-wymienia rodzaje soli</p> <p>-zapisuje wzory i nazwy systematyczne prostych soli</p> <p>-przeprowadza doświadczenie chemiczne mające na celu otrzymanie wybranej soli</p> <p>w reakcji zobojętniania oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej</p> <p>-wymienia przykłady soli występujących w przyrodzie, określa ich właściwości i zastosowania</p> <p>definiuje pojęcia: <i>wodorki</i>, <i>azotki</i>, <i>węgliki</i></p>
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <p>-wymienia różnice między zjawiskiem fizycznym a reakcją chemiczną</p> <p>-przeprowadza doświadczenie chemiczne mające na celu otrzymanie prostego związku chemicznego (np. FeS), zapisuje równanie przeprowadzonej reakcji chemicznej, określa jej typ oraz wskazuje substraty i produkty</p>

	<ul style="list-style-type: none"> -zapisuje wzory i nazwy systematyczne tlenków -zapisuje równanie reakcji otrzymywania tlenków pierwiastków chemicznych o liczbie atomowej Z od 1 do 30 -opisuje budowę tlenków -dokonuje podziału tlenków na kwasowe, zasadowe, obojętne i amfoteryczne -zapisuje równania reakcji chemicznych tlenków kwasowych i zasadowych z wodą -wymienia przykłady zastosowania tlenków -zapisuje wzory i nazwy systematyczne wodorotlenków -opisuje budowę wodorotlenków -zapisuje równania reakcji otrzymywania zasad -wyjaśnia pojęcia: <i>amfoteryczność, tlenki amfoteryczne, wodorotlenki amfoteryczne</i> -zapisuje równania reakcji chemicznych wybranych tlenków i wodorotlenków z kwasami i zasadami -wymienia przykłady zastosowania wodorotlenków -wymienia przykłady tlenków kwasowych, zasadowych, obojętnych i amfoterycznych -opisuje budowę kwasów -dokonuje podziału podanych kwasów na tlenowe i beztlenowe -wymienia metody otrzymywania kwasów i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -wymienia przykłady zastosowania kwasów -opisuje budowę soli -zapisuje wzory i nazwy systematyczne soli -wyjaśnia pojęcia <i>wodorosole i hydroksosole</i> -zapisuje równania reakcji otrzymywania wybranej soli trzema sposobami -odszukuje informacje na temat występowania soli w przyrodzie -wymienia zastosowania soli w przemyśle i życiu codziennym
Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wskazuje zjawiska fizyczne i reakcje chemiczne wśród podanych przemian -określa typ reakcji chemicznej na podstawie jej przebiegu -stosuje prawo zachowania masy i prawo stałości składu związku chemicznego -podaje przykłady nadtlenków i ich wzory sumaryczne -wymienia kryteria podziału tlenków i na tej podstawie dokonuje ich klasyfikacji -dokonuje podziału tlenków na kwasowe, zasadowe, obojętne i amfoteryczne oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych z kwasami i zasadami -wskazuje w układzie okresowym pierwiastki chemiczne, które mogą tworzyć tlenki i wodorotlenki amfoteryczne -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie zachowania tlenku glinu wobec zasady i kwasu</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych, w postaci cząsteczkowej i jonowej -wymienia metody otrzymywania tlenków, wodorotlenków i

	<p>kwasów oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych</p> <ul style="list-style-type: none"> -projektuje doświadczenie <i>Reakcja tlenku fosforu(V) z wodą</i> i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej -omawia typowe właściwości chemiczne kwasów (zachowanie wobec metali, tlenków metali, wodorotlenków i soli kwasów o mniejszej mocy) oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -podaje nazwy kwasów nieorganicznych na podstawie ich wzorów chemicznych -zapisuje równania reakcji chemicznych ilustrujące utleniające właściwości wybranych kwasów -wymienia metody otrzymywania soli -zapisuje równania reakcji otrzymywania wybranej soli co najmniej pięcioma sposobami -podaje nazwy i zapisuje wzory sumaryczne wybranych wodorosoli i hydroksosoli -odszukuje informacje na temat występowania w przyrodzie tlenków i wodorotlenków, podaje ich wzory i nazwy systematyczne oraz zastosowania opisuje budowę, właściwości oraz zastosowania wodoroków, węglików i azotków
Bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie charakteru chemicznego tlenków metali i niemetalu</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie działania zasady i kwasu na tlenki</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -przewiduje charakter chemiczny tlenków wybranych pierwiastków i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -określa charakter chemiczny tlenków pierwiastków chemicznych o liczbie atomowej <i>Z</i> od 1 do 30 na podstawie ich zachowania wobec wody, kwasu i zasady; zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -określa różnice w budowie cząsteczek tlenków i nadtlenuków -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie wodorotlenku żelaza(III)</i> oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej -projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne, w których wyniku można otrzymać różnymi metodami wodorotlenki trudno rozpuszczalne w wodzie; zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -przewiduje wzór oraz charakter chemiczny tlenku, znając produkty reakcji chemicznej tego tlenku z wodorotlenkiem sodu i kwasem chlorowodorowym -analizuje właściwości pierwiastków chemicznych pod względem możliwości tworzenia tlenków i wodorotlenków amfoterycznych -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Porównanie aktywności chemicznej metali</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych

	<p>-określa różnice w budowie cząsteczek soli obojętnych, hydroksosoli i wodorosoli oraz podaje przykłady tych związków chemicznych</p> <p>-określa różnice w budowie cząsteczek soli obojętnych, prostych, podwójnych i uwodnionych</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Ogrzewanie siarczanu(VI) miedzi(II)</i> □ woda (1/5) oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej</p> <p>-ustala nazwy różnych soli na podstawie ich wzorów chemicznych</p> <p>-ustala wzory soli na podstawie ich nazw</p> <p>-proponuje metody, którymi można otrzymać wybraną sól i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych</p> <p>-ocenia, które z poznanych związków chemicznych mają istotne znaczenie w przemyśle i gospodarce</p> <p>-określa typ wiązania chemicznego występującego w azotkach zapisuje równania reakcji chemicznych, w których wodoroki, węgliki i azotki występują jako substraty</p>
Celująca	<p>Uczeń:</p> <p>-przygotowuje i prezentuje prace projektowe oraz zadania testowe z systematyki związków nieorganicznych, z uwzględnieniem ich właściwości oraz wykorzystaniem wiadomości z zakresu podstawowego chemii.</p>

Dział IV - Stechiometria

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <p>-definiuje pojęcia <i>mol</i> i <i>masa molowa</i></p> <p>-wykonuje bardzo proste obliczenia związane z pojęciami mol i masa molowa</p> <p>-podaje treść <i>prawa Avogadra</i></p> <p>wykonuje proste obliczenia stechiometryczne związane z pojęciem masy molowej (z zachowaniem stechiometrycznych ilości substratów i produktów reakcji chemicznej)</p>
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <p>-wyjaśnia pojęcie <i>objętość molowa gazów</i></p> <p>-wykonuje proste obliczenia związane z pojęciami: mol, masa molowa, objętość molowa gazów w warunkach normalnych</p> <p>-interpretuje równania reakcji chemicznych na sposób cząsteczkowy, molowy, ilościowo w masach molowych, ilościowo w objętościach molowych (gazy) oraz ilościowo w liczbach cząsteczek</p> <p>-wyjaśnia, na czym polegają <i>obliczenia stechiometryczne</i></p> <p>wykonuje proste obliczenia stechiometryczne związane z masą molową oraz objętością molową substratów i produktów reakcji chemicznej</p>

Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcia <i>liczba Avogadra</i> i <i>stała Avogadra</i> -wykonuje obliczenia związane z pojęciami: mol, masa molowa, objętość molowa gazów, liczba Avogadra (o większym stopniu trudności) -wyjaśnia pojęcie <i>wydajność reakcji chemicznej</i> -oblicza skład procentowy związków chemicznych -wyjaśnia różnicę między wzorem elementarnym (empirycznym) a wzorem rzeczywistym związku chemicznego rozwiązuje proste zadania związane z ustaleniem wzorów elementarnych i rzeczywistych związków chemicznych
Bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -porównuje gęstości różnych gazów na podstawie znajomości ich mas molowych -wykonuje obliczenia stechiometryczne dotyczące mas molowych, objętości molowych, liczby cząsteczek oraz niestechiometrycznych ilości substratów i produktów (o znacznym stopniu trudności) -wykonuje obliczenia związane z wydajnością reakcji chemicznych wykonuje obliczenia umożliwiające określenie wzorów elementarnych i rzeczywistych związków chemicznych (o znacznym stopniu trudności)
Celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonuje przekrojowe zadania obliczeniowe o wysokim stopniu trudności -wyjaśnia różnicę między gazem doskonałym a gazem rzeczywistym, -stosuje równanie Clapeyrona do obliczenia objętości lub liczby moli gazu w dowolnych warunkach ciśnienia i temperatury, -wykonuje obliczenia stechiometryczne z zastosowaniem równania Clapeyrona.

Dział V - Reakcje utleniania-redukcji.

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -definiuje pojęcie <i>stopień utlenienia pierwiastka chemicznego</i> -wymienia reguły obliczania stopni utlenienia pierwiastków w związkach chemicznych -określa stopnie utlenienia pierwiastków w cząsteczkach prostych związków chemicznych -definiuje pojęcia: <i>reakcja utleniania-redukcji (redoks), utleniacz, reduktor, utlenianie, redukcja</i> -zapisuje proste schematy bilansu elektronowego -wskazuje w prostych reakcjach redoks utleniacz, reduktor,

	<p>proces utleniania i proces redukcji wymienia najważniejsze reduktory stosowane w przemyśle</p>
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -oblicza zgodnie z regułami stopnie utlenienia pierwiastków w cząsteczkach związków nieorganicznych, organicznych oraz jonowych -wymienia przykłady reakcji redoks oraz wskazuje w nich utleniacz, reduktor, proces utleniania i proces redukcji -dobiera współczynniki stechiometryczne metodą bilansu elektronowego w prostych równaniach reakcji redoks -wyjaśnia, na czym polega otrzymywanie metali z rud z zastosowaniem reakcji redoks wyjaśnia pojęcia <i>szereg aktywności metali</i> i <i>reakcja dysproporcjonowania</i>
Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przewiduje typowe stopnie utlenienia pierwiastków chemicznych na podstawie konfiguracji elektronowej ich atomów -analizuje równania reakcji chemicznych i określa, które z nich są reakcjami redoks -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja magnezu z chlorkiem żelaza(III)</i> oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej i podaje jego interpretację elektronową -dobiera współczynniki stechiometryczne metodą bilansu elektronowego w równaniach reakcji redoks, w tym w reakcjach dysproporcjonowania -określa, które pierwiastki chemiczne w stanie wolnym lub w związkach chemicznych mogą być utleniaczami, a które reduktorami wymienia zastosowania reakcji redoks w przemyśle i w procesach biochemicznych
Bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -określa stopnie utlenienia pierwiastków chemicznych w cząsteczkach i jonach złożonych -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja miedzi z azotanem(V) srebra(I)</i> -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja miedzi ze stężonym roztworem kwasu azotowego(V)</i> -zapisuje równania reakcji miedzi z azotanem(V) srebra(I) oraz stężonym roztworem kwasu azotowego(V) i metodą bilansu elektronowego dobiera współczynniki stechiometryczne w obydwu reakcjach chemicznych analizuje szereg aktywności metali i przewiduje przebieg reakcji chemicznych różnych metali z wodą, kwasami i solami
Celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń projektuje doświadczenia chemiczne na podstawie zapisanego równania reakcji redoks (zarówno w postaci cząsteczkowej, jak i jonowej w tym jonowej skróconej)

	- wnioskuje i przewiduje właściwości na podstawie zapisanego równania reakcji redoks (zapis cząsteczkowy i jonowy (w tym skrócony)
--	--

Dział VI - Roztwory

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -definiuje pojęcia: roztwór, mieszanina jednorodna, mieszanina niejednorodna, rozpuszczalnik, substancja rozpuszczana, roztwór właściwy, zawiesina, roztwór nasycony, roztwór nienasycony, roztwór przesycony, rozpuszczanie, rozpuszczalność, krystalizacja -wymienia metody rozdzielania na składniki mieszanin niejednorodnych i jednorodnych -sporządza wodne roztwory substancji -wymienia czynniki przyspieszające rozpuszczanie substancji w wodzie -wymienia przykłady roztworów znanych z życia codziennego -definiuje pojęcia: koloid (zol), żel, koagulacja, peptyzacja, denaturacja -wymienia różnice we właściwościach roztworów właściwych, koloidów i zawiesin -odczytuje informacje z wykresu rozpuszczalności na temat wybranej substancji -definiuje pojęcia stężenie procentowe i stężenie molowe wykonuje proste obliczenia związane z pojęciami stężenie procentowe i stężenie molowe
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcia: koloid (zol), żel, koagulacja, peptyzacja, denaturacja, koloid liofobowy, koloid liofilowy, efekt Tyndalla -wymienia przykłady roztworów o różnym stanie skupienia rozpuszczalnika i substancji rozpuszczanej -omawia sposoby rozdzielania roztworów właściwych (substancji stałych w cieczach, cieczy w cieczach) na składniki -wymienia zastosowania koloidów -wyjaśnia mechanizm rozpuszczania substancji w wodzie -wyjaśnia różnice między rozpuszczaniem a roztwarzaniem -wyjaśnia różnicę między rozpuszczalnością a szybkością rozpuszczania substancji -sprawdza doświadczalnie wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji -odczytuje informacje z wykresów rozpuszczalności na temat różnych substancji -wyjaśnia mechanizm procesu krystalizacji -projektuje doświadczenie chemiczne mające na celu wyhodowanie kryształów wybranej substancji wykonuje obliczenia związane z pojęciami stężenie procentowe i

	stężenie molowe
Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -projektuje doświadczenie chemiczne Rozpuszczanie różnych substancji w wodzie oraz dokonuje podziału roztworów, ze względu na rozmiary cząstek substancji rozpuszczonej, na roztwory właściwe, zawiesiny i koloidy -projektuje doświadczenie chemiczne pozwalające rozdzielić mieszaninę niejednorodną (substancji stałych w cieczach) na składniki -projektuje doświadczenie chemiczne Badanie wpływu temperatury na rozpuszczalność gazów w wodzie oraz formułuje wniosek -analizuje wykresy rozpuszczalności różnych substancji -wyjaśnia, w jaki sposób można otrzymać układy koloidalne (kondensacja, dyspersja) -projektuje doświadczenie chemiczne Koagulacja białka oraz określa właściwości roztworu białka jaja -sporządza roztwór nasycony i nienasycony wybranej substancji w określonej temperaturze, korzystając z wykresu rozpuszczalności tej substancji -wymienia zasady postępowania podczas sporządzania roztworów o określonym stężeniu procentowym lub molowym wykonuje obliczenia związane z pojęciami stężenie procentowe i stężenie molowe, z uwzględnieniem gęstości roztworu
Bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -projektuje doświadczenie chemiczne Badanie rozpuszczalności chlorku sodu w wodzie i benzynie oraz określa, od czego zależy rozpuszczalność substancji -wymienia przykłady substancji tworzących układy koloidalne przez kondensację lub dyspersję -projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne Obserwacja wiązki światła przechodzącej przez roztwór właściwy i zol oraz formułuje wniosek -wymienia sposoby otrzymywania roztworów nasyconych z roztworów nienasyconych i odwrotnie, korzystając z wykresów rozpuszczalności substancji -wykonuje odpowiednie obliczenia chemiczne, a następnie sporządza roztwory o określonym stężeniu procentowym i molowym, zachowując poprawną kolejność wykonywanych czynności -oblicza stężenie procentowe lub molowe roztworu otrzymanego przez zmieszanie dwóch roztworów o różnych stężeniach wykonuje obliczenia dotyczące przeliczania stężeń procentowych i molowych roztworów
Celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przelicza zawartość substancji w roztworze wyrażoną za pomocą stężenia procentowego na stężenia w ppm i ppb oraz podaje zastosowania tych jednostek -wyjaśnia pojęcie <i>stężenie masowe roztworu</i>, -wykonuje obliczenia związane z pojęciami stężenie procentowe,

	<p>stężenie molowe i stężenie masowe, z uwzględnieniem gęstości roztworów oraz ich mieszania, zatężania i rozcieńczania.</p> <p>-wykonuje obliczenia związane z rozpuszczaniem hydratów.</p>
--	--

Dział VII - Kinetyka chemiczna

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -definiuje pojęcia: <i>układ, otoczenie, układ otwarty, układ zamknięty, układ izolowany, energia wewnętrzna układu, efekt cieplny reakcji, reakcja egzotermiczna, reakcja endotermiczna, proces endoenergetyczny, proces egzoenergetyczny</i> -definiuje pojęcia: <i>szybkość reakcji chemicznej, energia aktywacji, kataliza, katalizator</i> -wymienia rodzaje katalizy wymienia czynniki wpływające na szybkość reakcji chemicznej
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcia: <i>układ, otoczenie, układ otwarty, układ zamknięty, układ izolowany, energia wewnętrzna układu, efekt cieplny reakcji, reakcja egzotermiczna, reakcja endotermiczna, proces egzoenergetyczny, proces endoenergetyczny, praca, ciepło, energia całkowita układu</i> -wyjaśnia pojęcia: <i>teoria zderzeń aktywnych, kompleks aktywny, równanie kinetyczne reakcji chemicznej</i> omawia wpływ różnych czynników na szybkość reakcji chemicznej
Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przeprowadza reakcje będące przykładami procesów egzoenergetycznych i endoenergetycznych oraz wyjaśnia istotę zachodzących procesów -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Rozpuszczanie azotanu(V) amonu w wodzie</i> -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja wodorowęglanu sodu z kwasem etanowym</i> -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Rozpuszczanie wodorotlenku sodu w wodzie</i> -projektuje doświadczenie chemiczne: <i>reakcja magnezu z kwasem chlorowodorowym</i> -projektuje doświadczenie chemiczne :<i>reakcja cynku z kwasem siarkowym(VI)</i> -wyjaśnia pojęcia <i>szybkość reakcji chemicznej i energia aktywacji</i> -zapisuje równania kinetyczne reakcji chemicznych -udowadnia wpływ temperatury, stężenia substratu, rozdrobnienia substancji i katalizatora na szybkość wybranych reakcji chemicznych, przeprowadzając odpowiednie doświadczenia chemiczne -projektuje doświadczenie chemiczne :<i>wpływ stężenia substratu na szybkość reakcji chemicznej</i> i formułuje wniosek -projektuje doświadczenie chemiczne :<i>wpływ temperatury na szybkość reakcji chemicznej</i>, zapisuje odpowiednie równanie

	<p>reakcji chemicznej i formułuje wniosek -projektuje doświadczenie chemiczne: rozdrobnienie substratów a szybkość reakcji chemicznej i formułuje wniosek -projektuje doświadczenie chemiczne :katalityczna synteza jodku magnezu i formułuje wniosek -projektuje doświadczenie chemiczne :katalityczny rozkład nadtlenu wodoru, zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej i formułuje wniosek -podaje treść <i>reguły van't Hoffa</i> -wykonuje proste obliczenia chemiczne z zastosowaniem reguły van't Hoffa -określa zmianę energii reakcji chemicznej przez kompleks aktywny -porównuje rodzaje katalizy i podaje ich zastosowania -wyjaśnia, co to są <i>inhibitory</i> oraz podaje ich przykłady -wyjaśnia różnicę między katalizatorem a inhibitorem rysuje wykres zmian stężenia substratów i produktów oraz szybkości reakcji chemicznej w funkcji czasu</p>
Bardzo dobra	<p>Uczeń: -udowadnia, że reakcje egzoenergetyczne należą do procesów samorzutnych, a reakcje endoenergetyczne do procesów wymuszonych -wyjaśnia pojęcie <i>entalpia układu</i> -kwalifikuje podane przykłady reakcji chemicznych do reakcji egzoenergetycznych ($\Delta H < 0$) lub endoenergetycznych ($\Delta H > 0$) na podstawie różnicy entalpii substratów i produktów -wykonuje obliczenia chemiczne z zastosowaniem pojęć: <i>szybkość reakcji chemicznej, równanie kinetyczne, reguła van't Hoffa</i> -udowadnia zależność między rodzajem reakcji chemicznej a zasobem energii wewnętrznej substratów i produktów wyjaśnia różnice między katalizą homogeniczną, katalizą heterogeniczną i autokatalizą oraz podaje zastosowania tych procesów</p>
Celująca	<p>Uczeń: - wyjaśnia pojęcie <i>równanie termochemiczne</i>, -określa warunki standardowe, -definiuje pojęcia <i>standardowa entalpia tworzenia</i> i <i>standardowa entalpia spalania</i>, -podaje treść <i>reguły Lavoisiera-Laplace'a</i> i <i>prawa Hessa</i>, -stosuje prawo Hessa w obliczeniach termochemicznych, -dokonuje obliczeń termochemicznych z wykorzystaniem równania termochemicznego, -zapisuje ogólne równania kinetyczne reakcji chemicznych i na ich podstawie określa rząd tych reakcji chemicznych, -definiuje pojęcie <i>okres półtrwania</i>, -wyjaśnia pojęcie <i>temperaturowy współczynnik szybkości reakcji chemicznej</i>, -omawia proces biokatalizy i wyjaśnia pojęcie <i>biokatalizatory</i>,</p>

wyjaśnia pojęcie *aktywatory*.

Dział VIII - Reakcje w wodnych roztworach elektrolitów

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcia <i>elektrolity</i> i <i>nieelektrolity</i> -omawia założenia <i>teorii dysocjacji elektrolitycznej (jonowej) Arrheniusa</i> w odniesieniu do kwasów, zasad i soli -definiuje pojęcia: <i>reakcja odwracalna, reakcja nieodwracalna, stan równowagi chemicznej, stała dysocjacji elektrolitycznej, hydroliza soli</i> -podaje treść <i>prawa działania mas</i> -podaje treść <i>reguły przekory Le Chateliera-Brauna</i> -zapisuje proste równania dysocjacji jonowej elektrolitów i podaje nazwy powstających jonów -definiuje pojęcie <i>stopień dysocjacji elektrolitycznej</i> -wymienia przykłady elektrolitów mocnych i słabych -wyjaśnia, na czym polega reakcja zobojętniania i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej w postaci cząsteczkowej -wskazuje w tabeli rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie związki chemiczne trudno rozpuszczalne -zapisuje proste równania reakcji strącania osadów w postaci cząsteczkowej -wyjaśnia pojęcie <i>odczyn roztworu</i> -wymienia podstawowe wskaźniki kwasowo-zasadowe (pH) i omawia ich zastosowania -wyjaśnia, co to jest skala pH i w jaki sposób można z niej korzystać
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia kryterium podziału substancji na elektrolity i nieelektrolity -wyjaśnia rolę cząsteczek wody jako dipoli w procesie dysocjacji elektrolitycznej -podaje założenia <i>teorii Brønsteda-Lowry'ego</i> w odniesieniu do kwasów i zasad -podaje założenia <i>teorii Lewisa</i> w odniesieniu do kwasów i zasad -zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów, zasad i soli, bez uwzględniania dysocjacji wielostopniowej -wyjaśnia kryterium podziału elektrolitów na mocne i słabe -porównuje moc elektrolitów na podstawie wartości ich stałych dysocjacji -wymienia przykłady reakcji odwracalnych i nieodwracalnych -zapisuje wzór matematyczny przedstawiający treść prawa działania mas

	<p>-wyjaśnia regułę przekory</p> <p>-wymienia czynniki wpływające na stan równowagi chemicznej</p> <p>-zapisuje wzory matematyczne na obliczanie stopnia dysocjacji elektrolitycznej i stałej dysocjacji elektrolitycznej</p> <p>-wymienia czynniki wpływające na wartość stałej dysocjacji elektrolitycznej i stopnia dysocjacji elektrolitycznej</p> <p>-zapisuje równania reakcji zobojętniania w postaci cząsteczkowej i jonowej</p> <p>-analizuje tabelę rozpuszczalności soli i wodorotlenków w wodzie pod kątem możliwości przeprowadzenia reakcji strącania osadów</p> <p>-zapisuje równania reakcji strącania osadów w postaci cząsteczkowej i jonowej</p> <p>-wyznacza pH roztworów z użyciem wskaźników kwasowo-zasadowych oraz określa ich odczyn</p>
Dobra	<p>Uczeń:</p> <p>--projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne<i>Badanie zjawiska przewodzenia prądu elektrycznego i zmiany barwy wskaźników kwasowo-zasadowych w wodnych roztworach różnych związków chemicznych</i> oraz dokonuje podziału substancji na elektrolity i nieelektrolity</p> <p>-wyjaśnia założenia teorii Brønsteda–Lowry’ego w odniesieniu do kwasów i zasad oraz wymienia przykłady kwasów i zasad według znanych teorii</p> <p>-stosuje prawo działania mas na konkretnym przykładzie reakcji odwracalnej, np. dysocjacji słabych elektrolitów</p> <p>-zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów, zasad i soli, uwzględniając dysocjację stopniową niektórych kwasów i zasad</p> <p>-wykonuje obliczenia chemiczne z zastosowaniem pojęcia stopień dysocjacji</p> <p>-stosuje regułę przekory w konkretnych reakcjach chemicznych</p> <p>-porównuje przewodnictwo elektryczne roztworów różnych kwasów o takich samych stężeniach i interpretuje wyniki doświadczeń chemicznych</p> <p>-projektuje i przeprowadza doświadczenie chemiczne mające na celu zbadanie przewodnictwa roztworów kwasu octowego o różnych stężeniach oraz interpretuje wyniki doświadczenia chemicznego</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne: reakcje zobojętniania zasad kwasami</p> <p>-zapisuje równania reakcji zobojętniania w postaci cząsteczkowej, jonowej i skróconego zapisu jonowego</p> <p>-bada odczyn wodnych roztworów soli i interpretuje wyniki doświadczeń chemicznych</p> <p>-przewiduje na podstawie wzorów soli, które z nich ulegają reakcji hydrolizy oraz określa rodzaj reakcji hydrolizy</p> <p>zapisuje równania reakcji hydrolizy soli w postaci cząsteczkowej i jonowej</p>
Bardzo dobra	Uczeń:

	<p>-omawia na dowolnych przykładach kwasów i zasad różnice w interpretacji dysocjacji elektrolitycznej według teorii Arrheniusa, Brønsteda-Lowry'ego i Lewisa</p> <p>-stosuje prawo działania mas w różnych reakcjach odwracalnych</p> <p>-przewiduje warunki przebiegu konkretnych reakcji chemicznych w celu zwiększenia ich wydajności</p> <p>-wyjaśnia mechanizm procesu dysocjacji jonowej, z uwzględnieniem roli wody w tym procesie</p> <p>-zapisuje równania reakcji dysocjacji jonowej kwasów, zasad i soli, z uwzględnieniem dysocjacji wielostopniowej</p> <p>-wyjaśnia przyczynę kwasowego odczynu roztworów kwasów oraz zasadowego odczynu roztworów wodorotlenków; zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych</p> <p>-zapisuje równania dysocjacji jonowej, używając wzorów ogólnych kwasów, zasad i soli</p> <p>-analizuje zależność stopnia dysocjacji od rodzaju elektrolitu i stężenia roztworu</p> <p>-wykonuje obliczenia chemiczne korzystając z definicji stopnia dysocjacji</p> <p>-omawia istotę reakcji zubożniania i strącania osadów oraz podaje zastosowania tych reakcji chemicznych</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie osadów trudno rozpuszczalnych wodorotlenków</i></p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Strącanie osadu trudno rozpuszczalnej soli</i></p> <p>-zapisuje równania reakcji strącania osadów w postaci cząsteczkowej, jonowej i skróconego zapisu jonowego</p> <p>-wyjaśnia zależność między pH a iloczynem jonowym wody</p> <p>-posługuje się pojęciem pH w odniesieniu do odczynu roztworu i stężenia jonów H^+ i OH^-</p> <p>-wyjaśnia, na czym polega reakcja hydrolizy soli</p> <p>-przewiduje odczyn wodnych roztworów soli, zapisuje równania reakcji hydrolizy</p> <p>w postaci cząsteczkowej i jonowej oraz określa rodzaj reakcji hydrolizy</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie odczynu wodnych roztworów soli</i>; zapisuje równania reakcji hydrolizy w postaci cząsteczkowej i jonowej oraz określa rodzaj reakcji hydrolizy</p> <p>przewiduje odczyn roztworu po reakcji chemicznej substancji zmieszanych w ilościach stechiometrycznych i niestechiometrycznych</p>
Celująca	<p>Uczeń:</p> <p>-podaje treść prawa rozcieńczeń Ostwalda i przedstawia jego zapis w sposób matematyczny,</p> <p>-oblicza stałą i stopień dysocjacji elektrolitycznej elektrolitu o znanym stężeniu z wykorzystaniem prawa rozcieńczeń Ostwalda,</p> <p>-stosuje prawo rozcieńczeń Ostwalda do rozwiązywania zadań o</p>

	<p>znacznym stopniu trudności,</p> <ul style="list-style-type: none"> -wyjaśnia pojęcie <i>iloczyn rozpuszczalności substancji</i>, -podaje zależność między wartością iloczynu rozpuszczalności a rozpuszczalnością soli w danej temperaturze, -wyjaśnia, na czym polega efekt wspólnego jonu, -przewiduje, która z trudno rozpuszczalnych soli o znanych iloczynach rozpuszczalności w danej temperaturze strąci się łatwiej, a która trudniej.
--	---

Dział IX - Charakterystyka pierwiastków i związków chemicznych

Ocena:	
Dopuszczająca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia najważniejsze właściwości atomu sodu na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych -wymienia właściwości fizyczne i chemiczne sodu -zapisuje wzory najważniejszych związków sodu (NaOH, NaCl) -wymienia najważniejsze właściwości atomu wapnia na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych -wymienia najważniejsze właściwości atomu glinu na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych -wymienia właściwości fizyczne i chemiczne glinu -wyjaśnia, na czym polega <i>pasywacja glinu</i> i wymienia zastosowania tego procesu -wyjaśnia, na czym polega amfoteryczność wodorotlenku glinu -wymienia najważniejsze właściwości atomu krzemu na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych -wymienia zastosowania krzemu wiedząc, że jest on półprzewodnikiem -zapisuje wzór i nazwę systematyczną związku krzemu, który jest głównym składnikiem piasku -wymienia najważniejsze składniki powietrza i wyjaśnia, czym jest powietrze -wymienia najważniejsze właściwości atomu tlenu na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych -zapisuje równania reakcji spalania węgla, siarki i magnezu w tlenie -wymienia właściwości fizyczne i chemiczne oraz zastosowania tlenu -wyjaśnia, na czym polega proces fotosyntezy i jaką rolę odgrywa w przyrodzie -wymienia najważniejsze właściwości atomu azotu na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych

-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne azotu
-zapisuje wzory najważniejszych związków azotu (kwasu azotowego(V), azotanów(V))
i wymienia ich zastosowania
-wymienia najważniejsze właściwości atomu siarki na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych
-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne siarki
-zapisuje wzory najważniejszych związków siarki (tlenku siarki(IV), tlenku siarki(VI), kwasu siarkowego(VI) i siarczanów(VI))
-wymienia najważniejsze właściwości atomu chloru na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych
-zapisuje wzory najważniejszych związków chloru (kwasu chlorowodorowego i chlorków)
-określa, jak zmienia się moc kwasów beztlenowych fluorowców wraz ze zwiększaniem się masy atomów fluorowców
-podaje kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloków s, p, d oraz f
-wymienia nazwy i symbole chemiczne pierwiastków bloku s
-wymienia właściwości fizyczne, chemiczne oraz zastosowania wodoru i helu
-podaje wybrany sposób otrzymywania wodoru i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej
-zapisuje wzór tlenku i wodorotlenku dowolnego pierwiastka chemicznego należącego do bloku s
-wymienia nazwy i symbole chemiczne pierwiastków chemicznych bloku p
-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne borowców oraz wzory tlenków borowców i ich charakter chemiczny
-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne węglowców oraz wzory tlenków węglowców i ich charakter chemiczny
-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne azotowców oraz przykładowe wzory tlenków, kwasów i soli azotowców
-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne tlenowców oraz przykładowe wzory związków tlenowców (tlenków, nadtlentów, siarczków i wodorków)
-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne fluorowców oraz przykładowe wzory związków fluorowców
-podaje, jak zmienia się aktywność chemiczna fluorowców wraz ze zwiększaniem się liczby atomowej
-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne helowców oraz omawia ich aktywność chemiczną
-omawia zmienność aktywności chemicznej i charakteru chemicznego pierwiastków chemicznych bloku p
-wskazuje w układzie okresowym pierwiastki chemiczne bloku d
-zapisuje konfigurację elektronową atomów manganu i żelaza
-zapisuje konfigurację elektronową atomów miedzi i chromu, uwzględniając promocję elektronu

	<ul style="list-style-type: none"> -zapisuje wzory i nazwy systematyczne związków chemicznych, które tworzy chrom -podaje, od czego zależy charakter chemiczny związków chromu -zapisuje wzory i nazwy systematyczne związków chemicznych, które tworzy mangan -podaje, od czego zależy charakter chemiczny związków manganu -omawia aktywność chemiczną żelaza na podstawie znajomości jego położenia w szeregu napięciowym metali -zapisuje wzory i nazwy systematyczne związków żelaza oraz wymienia ich właściwości -wymienia nazwy systematyczne i wzory sumaryczne związków miedzi oraz omawia ich właściwości -wymienia typowe właściwości pierwiastków chemicznych bloku <i>d</i> omawia podobieństwa we właściwościach pierwiastków chemicznych w grupach układu okresowego i zmienność tych właściwości w okresach
Dostateczna	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> -przeprowadza doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości sodu</i> oraz formułuje wniosek -przeprowadza doświadczenie chemiczne: reakcja sodu z wodą oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej -omawia właściwości fizyczne i chemiczne sodu na podstawie przeprowadzonych doświadczeń chemicznych oraz znajomości położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym -zapisuje wzory i nazwy systematyczne najważniejszych związków sodu (m.in. NaNO_3) oraz omawia ich właściwości -wymienia właściwości fizyczne i chemiczne wapnia na podstawie znajomości jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych oraz przeprowadzonych doświadczeń chemicznych -zapisuje wzory i nazwy chemiczne wybranych związków wapnia (CaCO_3, $\text{CaSO}_4 \cdot 2 \text{H}_2\text{O}$, CaO, Ca(OH)_2) oraz omawia ich właściwości -omawia właściwości fizyczne i chemiczne glinu na podstawie przeprowadzonych doświadczeń chemicznych oraz znajomości położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym -wyjaśnia pojęcie pasywacji oraz rolę, jaką odgrywa ten proces w przemyśle materiałów konstrukcyjnych -wyjaśnia, na czym polega amfoteryczność wodorotlenku glinu, zapisując odpowiednie równania reakcji chemicznych -wymienia właściwości fizyczne i chemiczne krzemu na podstawie znajomości położenia tego pierwiastka chemicznego w układzie okresowym -wymienia składniki powietrza i określa, które z nich są stałe, a które zmienne -wymienia właściwości fizyczne i chemiczne tlenu oraz azotu na podstawie znajomości ich położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych -wyjaśnia zjawisko alotropii na przykładzie tlenu i omawia różnice we właściwościach odmian alotropowych tlenu

-wyjaśnia, na czym polega proces skraplania gazów oraz kto i kiedy po raz pierwszy skroplił tlen oraz azot

-przeprowadza doświadczenie chemiczne *Otrzymywanie tlenu z manganianu(VII) potasu* oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej

-przeprowadza doświadczenie chemiczne *Spalanie węgla, siarki i magnezu w tlenie* oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych

-wyjaśnia rolę tlenu w przyrodzie

-zapisuje wzory i nazwy systematyczne najważniejszych związków azotu i tlenu
(N_2O_5 , HNO_3 , azotany(V))

-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne siarki na podstawie jej położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych oraz wyników przeprowadzonych doświadczeń chemicznych

-wymienia odmiany alotropowe siarki

-charakteryzuje wybrane związki siarki
(SO_2 , SO_3 , H_2SO_4 , siarczany(VI), H_2S , siarczki)

-wyjaśnia pojęcie *higroskopijność*

-wyjaśnia pojęcie *woda chlorowa* i omawia, jakie ma właściwości

-przeprowadza doświadczenie chemiczne *Działanie chloru na substancje barwne*
i formułuje wniosek

-zapisuje równania reakcji chemicznych chloru z wybranymi metalami

-wymienia właściwości fizyczne i chemiczne chloru na podstawie jego położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych oraz wyników przeprowadzonych doświadczeń chemicznych

-proponuje doświadczenie chemiczne, w którego wyniku można otrzymać chlorowodór reakcji syntezy oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej

-proponuje doświadczenie chemiczne, w którego wyniku można otrzymać chlorowodór z soli kamiennej oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej

-wyjaśnia kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do poszczególnych bloków energetycznych i zapisuje strukturę elektronową wybranych pierwiastków chemicznych bloku s

-wyjaśnia, dlaczego wodór i hel należą do pierwiastków bloku s

-przeprowadza doświadczenie chemiczne, w którego wyniku można otrzymać wodór

-omawia sposoby otrzymywania wodoru i helu oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych

-zapisuje wzory ogólne tlenków i wodorotlenków pierwiastków chemicznych bloku s

-zapisuje strukturę elektronową powłoki walencyjnej wybranych pierwiastków chemicznych bloku p

-omawia zmienność charakteru chemicznego tlenków węglowców

-omawia zmienność charakteru chemicznego tlenków azotowców

-omawia sposób otrzymywania, właściwości i zastosowania amoniaku

-zapisuje wzory i nazwy systematyczne wybranych soli azotowców

	<ul style="list-style-type: none"> -omawia obiegi azotu i tlenu w przyrodzie -omawia zmienność charakteru chemicznego tlenków siarki, selenu i telluru -zapisuje wzory i nazwy systematyczne związków chemicznych tlenowców -wyjaśnia zmienność aktywności chemicznej tlenowców wraz ze zwiększaniem się ich liczby atomowej -omawia zmienność właściwości fluorowców -wyjaśnia zmienność aktywności chemicznej i właściwości utleniających fluorowców -zapisuje wzory i nazwy systematyczne kwasów tlenowych i beztlenowych fluorowców oraz omawia zmienność mocy tych kwasów -omawia typowe właściwości pierwiastków chemicznych bloku <i>p</i> -zapisuje strukturę elektronową zewnętrznej powłoki wybranych pierwiastków chemicznych bloku <i>d</i>
Dobra	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omawia podobieństwa i różnice we właściwościach metali i niemetalu na podstawie znajomości ich położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Działanie roztworów mocnych kwasów na glin</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Pasywacja glinu w kwasie azotowym(V)</i> oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej -porównuje budowę wodorowęglanu sodu i węglanu sodu -zapisuje równanie reakcji chemicznej otrzymywania węglanu sodu z wodorowęglanu sodu -wskazuje hydrat wśród podanych związków chemicznych oraz zapisuje równania reakcji prażenia tego hydratu -omawia właściwości krzemionki -omawia sposób otrzymywania oraz właściwości amoniaku i soli amonowych -zapisuje wzory ogólne tlenków, wodoroków, azotków i siarczków pierwiastków chemicznych bloku <i>s</i> -wyjaśnia zmienność charakteru chemicznego pierwiastków chemicznych bloku <i>s</i> -zapisuje wzory ogólne tlenków, kwasów tlenowych, kwasów beztlenowych oraz soli pierwiastków chemicznych bloku <i>p</i> -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie siarki plastycznej</i> i formułuje wniosek -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości tlenku siarki(IV)</i> i formułuje wniosek -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI)</i> i formułuje wniosek -projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie siarkowodoru z siarczku żelaza(II) i kwasu chlorowodorowego</i> oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej -omawia właściwości tlenku siarki(IV)

i stężonego roztworu kwasu siarkowego(VI)
-omawia sposób otrzymywania siarkowodoru
-projektuje doświadczenie chemiczne *Badanie aktywności chemicznej fluorowców* oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych
-porównuje zmienność aktywności chemicznej oraz właściwości utleniających fluorowców wraz ze zwiększaniem się ich liczby atomowej
-wyjaśnia bierność chemiczną helowców
-charakteryzuje pierwiastki chemiczne bloku *p* pod względem zmienności właściwości, elektroujemności, aktywności chemicznej i charakteru chemicznego
-wyjaśnia, dlaczego wodór, hel, litowce i berylowce należą do pierwiastków chemicznych bloku *s*
-porównuje zmienność aktywności litowców i berylowców w zależności od położenia danego pierwiastka chemicznego w grupie
-zapisuje strukturę elektronową pierwiastków chemicznych bloku *d*, z uwzględnieniem promocji elektronu
-projektuje doświadczenie chemiczne *Otrzymywanie wodorotlenku chromu(III)* oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej
-projektuje doświadczenie chemiczne *Reakcja wodorotlenku chromu(III) z kwasem i zasadą* oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych
-projektuje doświadczenie chemiczne *Utlenianie jonów chromu(III) nadtlenkiem wodoru w środowisku wodorotlenku sodu* oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej
-projektuje doświadczenie chemiczne *Reakcja di chromianu (VI) potasu z azotanem(III) potasu w środowisku kwasu siarkowego(VI)*, zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej oraz udowadnia, że jest to reakcja redoks (wskazuje utleniacz, reduktor, proces utleniania i proces redukcji)
-projektuje doświadczenie chemiczne *Reakcja chromianu(VI) sodu z kwasem siarkowym(VI)* oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej
-projektuje doświadczenie chemiczne *Reakcja manganianu(VII) potasu z siarczanem(IV) sodu w środowiskach kwasowym, obojętnym i zasadowym*, zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych oraz udowadnia, że są to reakcje redoks (wskazuje utleniacz, reduktor, proces utleniania i proces redukcji)
-wyjaśnia zależność charakteru chemicznego związków chromu i manganu od stopni utlenienia związków chromu i manganu w tych związkach chemicznych
-projektuje doświadczenie chemiczne *Otrzymywanie wodorotlenku miedzi(II)*
i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej
-projektuje doświadczenie chemiczne *Badanie właściwości wodorotlenku miedzi(II)* i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych

	<p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie wodorotlenku żelaza(II)</i> i badanie jego właściwości oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Otrzymywanie wodorotlenku żelaza(III)</i> i badanie jego właściwości oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych</p> <p>-charakteryzuje pierwiastki chemiczne bloku <i>d</i></p> <p>-rozwiązuje chemografy dotyczące pierwiastków chemicznych bloków <i>s, p</i> oraz <i>d</i></p>
Bardzo dobra	<p>Uczeń:</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości amoniaku</i> i zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Badanie właściwości kwasu azotowego(V)</i> i zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych</p> <p>-przewiduje podobieństwa i różnice we właściwościach sodu, wapnia, glinu, krzemu, tlenu, azotu, siarki i chloru na podstawie ich położenia w układzie okresowym pierwiastków chemicznych</p> <p>-wyjaśnia różnice między tlenkiem, nadtlenkiem i ponadtlenkiem</p> <p>-przewiduje i zapisuje wzór strukturalny nadtlenku sodu</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Działanie kwasu i zasady na wodorotlenek glinu</i> oraz zapisuje odpowiednie równania reakcji chemicznych w sposób cząsteczkowy i jonowy</p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne <i>Reakcja chloru z sodem</i> oraz zapisuje odpowiednie równanie reakcji chemicznej w postaci cząsteczkowej i jonowej</p> <p>-rozdziela tlenki obojętne, kwasowe, zasadowe i amfoteryczne wśród tlenków omawianych pierwiastków chemicznych</p> <p>-zapisuje równania reakcji chemicznych, potwierdzające charakter chemiczny danego tlenku</p> <p>-omawia i udowadnia zmienność charakteru chemicznego, aktywności chemicznej oraz elektroujemności pierwiastków chemicznych bloku <i>s</i></p> <p>-udowadnia zmienność właściwości związków chemicznych pierwiastków chemicznych bloku <i>s</i></p> <p>-omawia i udowadnia zmienność właściwości, charakteru chemicznego, aktywności chemicznej oraz elektroujemności pierwiastków chemicznych bloku <i>p</i></p> <p>-udowadnia zmienność właściwości związków chemicznych pierwiastków chemicznych bloku <i>p</i></p> <p>-projektuje doświadczenie chemiczne umożliwiające zbadanie właściwości związków manganu, chromu, miedzi i żelaza</p> <p>-rozwiązuje chemografy o dużym stopniu trudności dotyczące pierwiastków chemicznych bloków <i>s, p</i> oraz <i>d</i></p> <p>-omawia typowe właściwości chemiczne wodoroków pierwiastków chemicznych 17. grupy, z uwzględnieniem ich zachowania wobec wody i zasad</p>

Celująca	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polegają połączenia klatratowe helowców, -omawia kryterium przynależności pierwiastków chemicznych do bloku <i>f</i>, -wyjaśnia pojęcia <i>lantanowce</i> i <i>aktynowce</i>, -charakteryzuje lantanowce i aktynowce, -wymienia zastosowania pierwiastków chemicznych bloku <i>f</i>, -przygotowuje projekty zadań teoretycznych i doświadczalnych, wykorzystując wiadomości ze wszystkich obszarów chemii nieorganicznej.
----------	--